

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Vitæ S. Ferdinandi, Regis Castellæ Et Legionis, Ejus Nominis Tertii

Papebrochius, Daniel

Antverpiæ, 1684

XI. Corporis incorrupti nova inspectio, coram Capellanis primo, deinde
coram Archiepiscopo anno 1668.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42333

CAPUT XI.

Corporis incorrupti inspectio anno MDCLXVIII,
 primo coram Capellanis, deinde coram
 Archiepiscopo.

Quantâ diligentia inspectio hæc peracta fuerit, ⁸³
 amplissime patet ex relatione quam Archiepiscopus
 Hispalensis D. Antonius Pains misit Alex-
 andro Papa VII: ubi cum post alia narrasset, quo-
 modo processurus ad ipsiusmet sancti Corporis
 inspectionem elegerit XVII Martii anni MDCLXVIII, ita
 scribit: Constitutus personaliter in capella regia hu-
 jus sanctæ ecclesiæ, à peritis ad cognoscendum de
 corporis incorruptione, atque à deponentibus de no-
 titia & antiquitate sepulcri iteratum exegi iuramen-
 tum: iidemque & Promotore fiscali Testibusque
 præsentibus apertum fuit sepulcrum, in quo reperta
 est capsâ lignea nigra. Quia autem locus obscurior
 erat, ad eorundem peritorum instantiam extracta de
 sepulcro capsâ illa est in plenam lucem: eaque refe-
 rata, exhibuit alteram capsam ornatiorem & panno
 pretioso obductam, intra quam erat corpus venera-
 bilis servi Dei. Cum ergo vidissemus, & propriis ma-
 nibus illud reverenter contrectantes, reperissemus
 omnibus suis membris continuum integrumque, ac-
 cedentes similiter periti, simul omnes & seorsim sin-
 guli, inspexerunt tetigeruntque illud in variis suis
 partibus: qui cum declarationes suas fecissent sig-
 nassentque, clausa rursus omnia sunt, & eodem quo
 fuerant ante reposita modo ac loco; deque re tota
 conditum à præsentis Notario instrumentum, & si-
 mul cum reliquo Processu ipsisque declarationibus
 Romam missum.

An. 1668
 Archiepif-
 copus Hisp.

de incorru-
 ptione corpo-
 ris consilii
 peritos.

84. Inspectionem istam præven erant Capellani, occasione

R 5

pre-

*Hic actio-
ni dum
euncta pa-
xant Capel-
lanis*

preparandi omnia ad ipsam necessaria : quid autem tunc
actum sit , accuratissime descripsit , qui presens adsuit &
curiosissime notavit singula , D. Christophorus Bañez : cuius
hæc relatio apud Zunigam extat , sic Latine reddenda. Die
xvii Martii anno MDCI. XVIII facta est visitatio corpo-
ris sancti Regis D. Ferdinandi , per D. Antonium Pai-
no Archiepiscopum Hispalensem ejusque Provisorem
& duos ex Dignitatibus sanctæ ecclesiæ Iudices Re-
missoriales ad processus de sua Canonizatione. Ita
die vidi prædictum corpus sanctum , manens sub me-
ridie in sua regia capella : quia audiveram quod regii
Capellani tali hora disponere deberent omnia neces-
saria ad visitationem ; & quia mihi videbatur quod
tali occasione majori cum otio possem satisfacere
desiderio , quod semper habui videndi miraculum
istius sancti & tam incorrupti corporis. Satisfeci au-
tem sicut speravi. Cum enim experimentum esset
sumptum duarum clavium ipsius tumbæ , tantopere
institerunt Capellani ibidem præsentés & duo qui
aderant seculares , videlicet Didacus de Gongora &
ego ; ut persuasus Capellæ Præses vinci se siverit à sua
devotione & nostra , nobisque ostenderit venerabi-
lem istam Reliquiam. Aperta est ergo prima capsula ,
quæ tribus clauditur clavibus , estque nucea vel quer-
na. Continet hæc aliam secundam , quæ duabus val-
vis clauditur , estque operata holoserico ceruleo cum
limbo rubeo , utroque perquam vetusto. Intra hanc
rursus est tertia capsula , ad pedes magis arcta quam
sarcophagus , cuius operculum convexum erat in
modum tumbæ , & operiebatur panno perquam pre-
tioso coloris rubei , ornato cruce ex argento cusa in-
signis artificii , quæ à capite ad pedes descendit , lata
in suo hastili & brachiis palmos duos. Hac referata
sublatus est tapes coloris carraesini , & patuit oculis
intuentium corpus sanctum , magnumque nobis in-
gressit stuporem ac gaudium tam rara atque mira-
bili

*pia curiosi-
tate reso-
vans.*

*evangelicam
capsulam.*

bili incorruptione sua post annos quadringentos & sedecim.

85 Statura est plena, induiturque tunica talari ex ignota nobis texturæ panno, quæ tota distinguitur insigniis regiis, Castellis videlicet & Leonibus, cum manicis proportionatis. Ad caput habet eundem pannum circa verticem unde capilli emergunt: nec potuimus distinguere, an ea tanquam corona redimeretur, an vero haberet formam capucii, ut solet videri in epomide Episcopali; an denique esset calantica auriculata; distinctionem enim interceptiebat cervical, cui suo ipsomet pondere immersum caput Sancti, illud ad utrumque tempus fursum attolli fecerat. Jacet autem supra culcitram & pulvinar rubri serici, per quam male à temporis vetustate habiti, indutus calceos corii viridis auro illusi; quibus loco auricularum erant uncini ad eos adstringendos. Erat qui diceret esse calcaria: verum uncini hærebant ipsis calceis affixi, nec apparet ejusmodi calcarium indicium aliquod. Idem calcei nudos contegebant pedes absque caligis ullis, erantque digitis fere tribus latiores quam pro mensura pedum, desinentes in cuspidem triangulariter acutam: reliqua pars in lora secabatur, præbebatque per intervalla aspiciendam carnem pedum eorumque digitos.

*et corpus
inspicimus.*

*ut erat in-
dutum suis
vestibus.*

86 Supra pectus tendebatur gladius, simplici cruce præstructus ad manubrium, eadem forma qua est ille, qui in processione circumfertur die S. Clementis: verum hujus manubrium, id est crux, pugnus, & pomum, argentea sunt & granulis quibusdam distincta, operiturque vagina coriacea coloris electri, vinculis argenteis interpolata. Cum autem impetrassemus à Præsidente, ut dictum gladium accuratius considerandum nobis daret; conati simul ambo sumus eum educere è vagina, hinc inde, per manubrium, unus, alter per vaginam trahentes,

*apposito
gladio*

alii

annulo, & scepra; nisi magno, sed irrito. Aderat annulus ex auro, qualitatis inferioris ut videbatur, sed spissus absque ulla cælatura vel encausto; cui pro pala inerat lapis ceruleus instar zaphyri, magnitudine mediocri fabæ & figuræ ovalis. Denique manu dextra supra sinistram cum brachiis supra pectus decussatis, tenet virgam seu sceptrum ex ligno granato, vel simili materia, tunc temporis pretiosa, ad mensuram unius ulnæ, utrimque ebore præmunitum.

absque ullo indicio balsami, 87 Mox atque prima tumba referata fuit, diffundi cœpit & sentiri suavis quidam odor, velut aromatica: cujusdam, sed ignotæ speciei. Est autem corpus totum solida compage unitum; quodque non sit conditum balsamo, cognovi, quia vidi linguam incumbentem maxillæ & inferioribus dentibus, neque sectionem habet vel signum aliud ullum in fronte, neque ligatum fuit ut solent corpora balsamo condenda; nec denique in intestinis quidquam invenerunt medici, unde non certo colligerent nullam unctiōem adhibitam esse. Facies est integra, non consumpta, sed turgida, ejus coloris qui solet remanere post mortem homini naturaliter rufo, sed quasi leviter conspersa puivere. Oculi non profunde introacti, sed intra modicam cavitatem decenter depressi, ubi etiam obscurior color est, veluti in loco magis apto pulverem retinere. Barba caret: os apertum est, sic ut videre liceat in superiori parte omnes dentes molares: in parte vero inferiori extremitates dentium unius lateris: quos inter media conspicitur lingua, Cetera labium tegit.

& cutis,

88 Ossa temporum grandia per cutem se demonstrant, tamquam viri robusti: collum visui patet usque quo illud tunica abscondit, plane integrum cum sua cute, ejusdem coloris cujus & vultus. Quidquid ex brachiis manibusque nudum videri potest, usque initium digitorum, cute sua vestitur, eademque nativi coloris: digitis solis cutis deest. Defectus autem

tem causa esse videtur, quod multis annulis ornati fuerint, ex quibus solus relictus est is quem supra dixi; detrahendo autem sæpius inferendoque ipsos annulos detrita cutis illa esse videtur: quod autem videri potest in digitis, non sunt articularia ossa, sed fibræ seu nervi coloris fusci, nonnihil tendentis ad argenteum, tamquam carnis siccæ.

89 Tibiæ à genibus usque ad collum pedis ossa nuda monstrant, sed coloris multo vivacioris quam sint ossa corporum per corruptionem dissolutorum. Pedes, quatenus conspici per calceos possunt, cum sua cute albi apparent, bene formati, sed pro statura satis exigui ac velut hominis adhuc viventis. Judico autem ideo à tibiis defecisse cutem; quia dum sanctum corpus stabat inter tumbas Reginæ Beatricis & Regis Alphonfi Sapientis, contingere eas potuerunt ii qui per tot secula illuc accesserunt, cupidi reliquias auferendi, & paulatim aliquid inde auferre; quod non ita facile potuit accidere pedibus, per calceos melius defensis ab injuria ejusmodi. Atque hoc testari satis certo possum: quia vidi quam multum isto die raptum sit de vestibus deque tapete super instrato, quorum etiam ad me portiones notabiles pervenerunt, uti & de calceis: jamque etiam pes sinister, à collo usque ad initium digitorum, rarus erat. Est porro sanctum corpus flexile & plicabile per omnes suos artus, cum maxima facilitate: quemadmodum experti sunt chirurgi movendo tibia, brachia, caput, & reliquas partes optime compaginatas; quod fieri non posset, si aliquid esset corruptionis in eis. Ipse ego notavi, quod cum Assistens acciperet gladium, quia simul apprehenderat & manicam, elevari brachium dexterum: quod ille animadvertens, laxavit manicam, & brachium rediit in locum suum.

90 Hæc sunt quæ tunc cognoscere potui: postea autem ex medicis didici, quod omnia sic invenerint,

*præterquam
in digitis*

et tibiis,

*contactu
veneran-
tium attri-
tis.*

*Corpus tibi-
um flexile*

*cum fissura
circa flo-
machum*

lib. 3 c. 16
eius causa
daretur

venerint, & insuper viderint totum pectus, humeros & brachia, cum sua cute, salvo quod circa stomachum apertura esset, & cutis retrotracta in latus, sed ex altera parte adeo grossa, ut cognosceretur nihil ejus deesse. Suspicio autem fuit quod apertura ista ex eo sit, quia juxta usum istius temporis fieri potest, ut statim à morte sanctum ejus corpus apertum fuerit ad viscera eximenda: quemadmodum factum est D. Alphonso Sapienti, qui jussit corpus suum sepeliri Hispali aut Murciae, cor autem in monte Calvariae Hierosolymis: & asserit Garibayus, aetate illa consuevisse Principes corpora sua in uno, intestina in alio, viscera seu cor in tertio condenda mandare. Verum hoc solum per conjecturam dicitur. Dixit enim mihi Doctor Olibera, quod cum misisset manum intra sanctum corpus, ut experiretur an non esset conditum balsamo (si enim fuisset debuisset in longitudinem cavum esse) non potuerit illam promovere versus pectus, quia nempe adhuc viscera inerant. Fortassis extraxerint stomachum & ilia: vel etiam non extracta, fuerint exiccata per se, utpote humidiora; exiccata autem attraxerint cutem in unam vel alteram partem, unde sit facta sub stomacho fissura ista; vel denique, cum quasi vacuus esset stomachi ac ventris locus, ictu vel impulsu aliquo disrupta cutis sit.

Re vulgata
concurrit
multitudo,

91 Hæc, inquam, sunt quæ vidi & scire potui, tum proprio visu tum relatis eorum qui astiterant visitationi, cui designata erat hora quarta vespertina. Et quamvis curatum fuerit ut res quam secretissime ageretur, fervens tamen devotorum cupiditas videnti corpus Regis sancti evulgavit secretum: adeo ut bene multi in ecclesiam convenerint jam inde ab uno horæ quadrante. Cumque uni viderent alios Regiæ capellæ clathris assistentes, & quid ibi morarentur interrogati illi, causam redderent; diffusa ad plures

plures paulatim notitia est, & increvit numerus. Denique ad horam prænotatam intravit D. Archiepiscopus in capellam, ubi jam aderant ii qui nominatim convocati ac necessarii erant, clausaque est porta, sic ut ex tota illa turba pauci admodum ingressi sint. Tum vero fideles, qui tanto numero suæque expectationi tam propinqui adstabant, videntes ea se frustratos, tantum egerunt ut sublata quæ serani tegebat lamina, pessulum portæ reduxerint; eaque cum festinatione ac resolutione irrumpentes, qualem tali occasione à conspirato vulgo possis expectare, impleverunt capellam.

Et post Archiepiscopi

in capellam irrumpit.

92 Ego, qui sanctam Reliquiam jam videram, ad compressionem evitandam, subii in tribunam ad manum sinistram, ut inde contemplerer ceremonias, in actu tum extraordinario adhibendas: quæ hujusmodi fuerunt. Ascenderunt Judices in gradum marmoreum, in quo stat tumba sanctum corpus continens; in eumque finem sublata fuerunt inde tumbæ Alfonsi Sapientis & Beatricis matris suæ. Apertæ deinde sunt tumbæ seu capsæ interiores sancti Regis, verum intra illas non potuerunt ipsum videre tam multi, quot illud examinare debebant: ideoque mandavit D. Archiepiscopus, ut è tumba extraherentur aliæ capsæ, & supra marmoream planitiem locarentur. Factum id est magno cum labore: quia tumbæ & capsæ valde erant arctatæ, unæ intra alias: opus itaque fuit magna violentia multisque impulsibus, nec nisi laxatis seu fractis trochleis, tumbæ marmoreæ latera inter se constringentibus, extractæ sunt capsæ: quas deinde in illa constipatione tantæ multitudinis opus fuit varie convertere, modo ad pedes, modo ad caput; adeo ut difficile fuisset etiam vivum corpus manere illæsum. Verumtamen Deus, dominus utique vivorum ac mortuorum, non permisit quidquam violari vel à sua compage resolvi.

Extractæ de tumba capse

mirabiliter illæsum corpus exhibere:

93 Fecerunt deinde Iudices sigillatim examen sibi injunctum : ac deinde etiam sigillatim medici atque chirurgi, qui corpus inspexerunt moveruntque sicut dixi. Interim, quamvis id impedire Archiepiscopus conaretur, non cessabant fideles unde unde accedere, viamque tentare qua sancto corpori sua admovent rosaria, vel etiam aliquid reliquiarum decerperent. Visitatione completa clausæ sunt capsæ, repositæque in tumbam; & ego regressus sum ut manerem in capella: & noctu denuo apertæ fuerunt capsæ, ad componendam sancti corporis tunicam; itaque altera vice ipsum cum otio vidi, notavique deficere calceos, ac frustra tunicae, rasumque esse pedem unum, sicut dixi. *Haëtenus curiose observationes D. Christophori Bañez, quas, inquit Zuniga, habui à D. Didaco de Gongora, in cujus potestate nunc sunt.*

quod noctu iterum inspectum à Capellanis.

CAPUT XII.

Iudicium medicorum de supernaturalitate incorruptionis prænotatæ.

94
Medicorum
unus cum
sociis

Iudicium illud, legitime descriptum, etiam exhibet Zuniga, quod similiter ex Hispanico Latinum fecimus: ita autem sonat. Doctor Gaspar Caldera de Heredia, medicus civitatis Hispalensis, unus ex senioribus, tamquam nominatus ac deputatus simul cum Dominis, Doctore Don Petro de Heredia medico, & Licentiate Didaco de Olivera, atque Licentiate Ferdinando Soriano chirurgis, bene approbatis & qualificatis personis, ad inspectionem, visitationem & recognitionem ejus status, in quo hodie reperitur corpus venerabilis servi Dei D. Ferdinandi III, Regis Castellæ & Legionis,